

**VERKSAMHETSBERÄTTELSE
FÖR
CENTRUM FÖR ARBETARHISTORIA**

ÅR 2021

Centrum för Arbetarhistoria (CfA)

Verksamhetsberättelse för 2021

Styrelsen för föreningen Centrum för Arbetarhistoria får härmed avge följande verksamhetsberättelse för år 2021.

Styrelse

Ordförande	Lars Berggren	Arbetshistoriska seminariet
Vice ordförande	Niklas Karlsson	Landskrona Arbetarekommun
Kassör	Mikael Andersson	IF Metall, sydvästra Skåne
Ledamot	Kjell Arvedson	ABF Skåne
Ledamot	Kerstin Engle	Socialdemokraterna i Skåne
Ledamot	Eskil Rönér	Vänsterpartiet i Helsingborg
Ledamot	Bo Rösler	Folkets Hus och Parker, södra regionen
Ledamot	Joakim Sandell	Socialdemokraterna i Skåne
Ledamot	Stig Ålund	PRO Skåne
Suppleant	Peter Böök	Arbetarrörelsens Arkiv i Landskrona
Suppleant	Ingrid Matthiasson Saarinen	Vänsterpartier i Helsingborg

Adjungerade

Hans Wallengren	Arbetshistoriska seminariet
Magnus Olofsson	Arbetshistoriska seminariet
Emma Hilborn	Arbetshistoriska seminariet

Revisorer

Kent Johansson, IF Metall, Ö Skåne
Paul Gustavsson, Klippans arbetarekommun

Revisorsuppleanter

Maria Olsson, ABF Skåne

Valberedning

Susanne Simonsson, LO-distriktet i Skåne
Åse Webeklint, ABF Skåne,
Claes Block, PRO

Personal

Fil. dr Magnus Olofsson, föreståndare, forskare	Lunds universitet
Fil. dr Emma Hilborn, projektassistent	Lunds universitet
Fil. Dr. Kristin Linderöth, projektassistent	Lunds universitet
Kristian Grankvist, projektassistent	CfA

Medlemsorganisationer

Medlemsorganisationer enligt förteckning, **bilaga 1**,

Sammanträden

Styrelsen har hållit fem protokollförda sammanträden. Dessutom har ett beslut tagits per capsulam.

Ett extra års möte hölls via zoom den 14 januari 2021. Mötet föranleddes av att styrelsen inte hade ett stadgeenligt antal ledamöter.

Ordinarie årsmöte hölls den 13 april 2021 via zoom. Närvarande var 31 ombud från 18 organisationer. Efter mötet höll filosofie doktor Kristin Linderöth en föreläsning om sin avhandling *Kampen för välfärdsarbetets värde*.

Forskning, undervisning och dokumentationsprojekt

Inom ramen för Lunds universitets anslag har forsknings- och utbildningsprojekt samt samverkan bedrivits.

Forskningsprojekt

Under året har Magnus Olofsson arbetat på en bok om 1902 års rösträttskravaller. En arkivresa har genomförts. Magnus har sökt och fått Södermalms Arbetarinstutts stipendier á 50 000 kronor för år 2022 för att arbeta med boken.

Forskningsprojektet om lastbilschaufförer har fortsatt genom att en ansökan lämnats in till Vetenskapsrådet av Mikael Ottosson. Syftet med projektet är att fördjupa kunskapen om hur traditionella yrkeskulturer förhåller sig till "det nya arbetslivets" krav. Mer specifikt behandlar projektet hur lastbilschaufförers yrkeskultur har förändrats över tid och hur denna yrkeskultur förhåller sig till digital övervakning och den fältteknologi som implementerats under senare decennier. Ansökan lämnades även in till forskningsrådet Forte. Historiska institutionen och CfA bjöd även in den finske lastbilsforskaren Timo Aho som har sökt medel hos det finska forskningsrådet.

Under 2019 beviljades en ansökan ställd till Lunds universitet gällande en infrastruktursatsning på Campus Helsingborg. Ansökan innebär bland annat att CfA ska göra en inventering av den arbetslivsforskning – och i synnerhet den som har historisk inriktning – som bedrivs på Lunds universitet. Arbetet med inventeringen har genomförts under året och färdigställande av rapporten är i sluttampen. Rapporten kommer att publiceras i tidskriften *Arbetsliv i Omvandling* under hösten 2022. Under 2021 påbörjades ett antologiprojekt som behandlar alternativa försörjningsformer. Antologins syfte är att i ett historiskt perspektiv utforska normativa gränser eller föreställningar om vad som är arbete och ett moraliskt riktigt sätt att försörja sig och kasta ljus över de som befunnit sig på eller bortom dessa. Projektet kommer att stå värd för den nationella arbetslivsforskningskonferensen, Falf, under 2023 och arbetet med denna konferens har påbörjats. Projektet löper till 1/7 2023, och det kommer att sökas mer forskningspengar framöver.

Det samarbete som CfA genom Mikael Ottosson inledde med konstnären Henrik Teleman, ABF Malmö, LO och olika LO-förbund har fortsatt utvecklas i en positiv riktning. Projektet – *Känner du igen dej?* – syftar till att utveckla forskningscirkel där olika yrkesgrupper dokumenterar sin vardag. Projektet har påbörjat sin insamling av material genom "fältkonstnärer. Projektet ägs av den ideella föreningen Folkets Konsthall. Projektgruppen består dessutom av representanter för ABF Malmö, GS-facket, GS avd 1 Malmö, Handelsanställdas förbund avd 1 samt Centrum för Arbetarhistoria." Projektet har beviljats medel från bland annat Malmö stad.

Under året har arbete med att kvalitetssäkra och utveckla databasen över gräv-där-du-står-cirklar genomförts. Databasen är tillgänglig på följande länk på Historiska institutionens hemsida: <https://www.hist.lu.se/forskning/databaser/databas-over-forsknings-och-gravcirklar/>. Databasen innehåller 1047 poster.

Under hösten har ett symposium med fackföreningar och forskare planerats. Temat är digitalisering och arbetsliv. Kristin Linderöth håller i symposiet som beräknas kunna genomföras på Campus Helsingborg under vårterminen 2022.

Kurser och pedagogisk verksamhet

Vårterminen 2021 deltog CfA-LU:s personal som lärare på kursen *Arbetarhistoria - klass, kultur och rörelse i den industriella epoken*. Kursen är en del av det ordinarie utbudet för studenter på kandidatnivån vid universitetet. Sju studenter har läst kursen,

Höstterminen 2021 deltog CfA-LU:s personal som lärare på kursen *Arbete. Tvång eller frihet?* På Campus Helsingborg. Fyra studenter har deltagit.

Under 2021 har även en ny temakurs i arbetarhistoria planerats på universitetet. Vi har jobbat med att uppdatera den gamla C-kursen och håller på att ta fram en ny B-kurs C-kursen ska gå HT-22 och B-kursen VT-23. Dessutom har en kurs för LO-medlemmar planerats, men inte kunnat genomföras ännu.

Arbetshistoriska seminariet

Ett seminarium har hållits vårterminen 2021 och två seminarier höstterminen 2021. Ett av seminarierna har arrangerats tillsammans med ABF, ett tillsammans med Malmö stadsarkiv. Den 7 maj höll historikern Fredrik Björk ett föredrag på temat *Kolonirörelse i dåtid, nutid, framtid?* Föredraget hölls på Folkets Hus i Landskrona och avslutades med en vandring på Citadellets koloniområde. Ett 15-tal deltog.

Den 18 november föreläste ekonomhistorikern Helene Castenbrandt om *Epidemier och epidemihantering i 1800-talets Sverige*. Föreläsningen hölls på Landskrona museum. Föreläsningen var ett samarrangemang med ABF Skåne.

Den 14 november höll historikerna Malin Arvidsson och Andrés Brink Pinto en föreläsning under rubriken *Rätt till toalett*, och handlade om hur socialdemokratiska kvinnor väckte förslag om "bekvämlighetsinrättningar" för kvinnor i flera städer i början av 1900-talet. Seminariet hölls på Stadsarkivet i Malmö.

Forskningsseminariet Konflikt och motstånd

Under 2021 arrangerades sex seminarier på Historiska institutionen, tre under våren och tre under hösten. Seminariet har fått ny finansiering för läsåret 2021–2022.

Samverkan och föreläsningar

CfA har under året haft möten om gemensamma projekt med en rad organisationer och institutioner.

CfA har varit representerat i följande styrelser, råd och styrgrupper: Forskningsrådet på Arbetarrörelsens Arkiv och Bibliotek (ARAB) (Lars Berggren), Styrgruppen för Nätverket

Svenska Varv (Lars Berggren), Arbetstlivsmuseernas Samarbetsråd (ArbetSam) (Jan-Erik Andersson), Arbetarrörelsens arkiv i Landskrona (Mikael Ottosson), Arbetarrörelsens arkiv i Skåne (Lars Berggren), Svenska Emigrantinstitutet (Hans Wallengren) och projektet ”Känner du igen dig” (Mikael Ottosson). Därtill har Lars Berggren ett styrelseuppdrag på Arbetets museum i Norrköping.

- Samverkan med Arbetarrörelsens arkiv har som vanligt bedrivits under året, med diskussioner och planeringar kring utställningar, seminarieverksamhet och gemensamma projekt. Arkivets samlingar har använts i samband med undervisning, pedagogiska program och forskningscirkel.
- Samarbetet med Statarmuseet i Torup har under året främst skett i form av ett gemensamt möte med syfte att utveckla gemensamma projekt.
- ABF Skåne har varit en viktig samarbetspartner, inte minst när det gäller det arbetshistoriska seminariets programpunkter.
- Ett samarbete med Svedala kommun kring dess nya hembygdsportal har utvecklats under året. Magnus Olofsson har arbetat med detta.

Internationellt samarbete

Vi har varit med i planeringsarbetet för den Nordiska arbetarhistoriska konferensen i Köpenhamn som hölls i januari 2022. Inom ramen för nätverket har digitala seminarier hållits. Lars Berggren och Magnus Olofsson har aktivt deltagit med presentationer på ett av dessa.

Marknadsföring

CfA:s hemsida har gjorts om och blivit såväl mer tillgänglig som uppdaterad. En allt viktigare informationskanal är den Facebooksida som lades upp under 2010. Effekten är svåratt mäta, men nämnas kan att Facebooksidan har ett stort antal så kallade ”gillare”. Antalet gillare har ökat med drygt hundra under året och är nu 1728.

Facebooksidan har blivit en viktig kanal för marknadsföring av möten och seminarier, men den är också en ingång till den nya hemsidan.

Utställningsverksamhet

Under året har vi arbetat vidare med planer på en utställning om det demokratiska genombrottet. Vi har också fått ner utställningen *Drömmen om ett bättre samhälle*, som producerats av Lars Hansson. Utställningen kommer att visas på flera platser.

På arkivets hemsida finns en länk till den digitala utställningen Öresundsvarvet 100 år (<https://varv100.se>) som är ett resultat av ett samarbete mellan Arbetarrörelsens arkiv i Landskrona, Centrum för Arbetarhistoria och Varvshistoriska föreningen.

Vetenskapligt råd

Sedan 2009 har Lunds universitet utsett ett vetenskapligt råd som stöd för verksamheten. Det vetenskapliga rådet har hållit ett möte under 2021. Ett nytt råd har utsetts för mandatperioden 2022–2024. Fyra ledamöter av det gamla rådet har avgått, och ersatts med fyra nya ledamöter så att det har åtta ledamöter. Rådet består av:

- MA Nina Trige Andersen, UCPH, Nordic Institute of Asia Studies (ny)
- Fil Dr Pål Brunnström, MaU, Institutionen för urbana studier (ny)
- Docent Tobias Karlsson, LU, ekonomisk-historiska institutionen
- Docent Victor Lundberg, MaU, Institutionen för globala politiska studier
- Docent Silke Neunsinger, ARAB
- Fil Dr Malin Nilsson, LU, ekonomisk-historiska institutionen (ny)
- Docent Johanna Overud, UmU, Umeå centrum för genusstudier (ny)
- Docent Johan Svanberg, SU, ekonomisk-historiska institutionen

Slutord – Centrum för Arbetarhistoria

Verksamheten under 2021 har precis som föregående år i stor utsträckning präglats av den rådande pandemin. Detta betyder att planerade aktiviteter har måst ställas in, medan andra inte kommit till stånd. Den verksamhet som genomförts har som tidigare bedrivits i form av seminarier, forskningscirklar, konferenser, kurser, forskningsprojekt samt dokumentationsprojekt. Vi har under året på flera sätt stärkt det internationella samarbetet. Vi vill också särskilt framhålla de strategiska kontakter och samtal vi haft med arbetarrörelsen på olika nivåer.

Vi vill från styrelsen framföra ett hjärtligt tack till alla, både organisationer och enskilda personer som på olika sätt bidragit till utvecklingen av CfA. Tillsammans kan vi ytterligare stärka den arbetarhistoriska forskningen genom aktiva insatser i respektive medlemsorganisation. Låt oss hoppas att 2022 på alla sätt blir ett år bättre än pandemins 2021.

Styrelsen i mars 2022

Medlemsorganisationer

Följande organisationer är anslutna till Centrum för Arbetarhistoria.

LO och fackliga förbund

LO

Byggnadsarbetareförbundet

Elektrikerförbundet

Fastighetsanställdas Förbund

GS – Facket för Skogs-, Trä och Grafisk bransch

Handelsanställdas Förbund

Hotell och Restaurang

IF Metall

Kommunalarbetareförbundet

Livsmedelsarbetareförbundet

Musikerförbundet

Pappersindustriarbetareförbundet

Transportarbetareförbundet

Fackliga avdelningar

Byggnads Skåne, Malmö

Fastighets avd 5, Region Syd, Eslöv

Handels avd 1, Malmö

Handels avd 4, Kristianstad

Handels avd 6, Helsingborg

IF Metall Mittskåne, avd 48, Hässleholm

IF Metall Nordvästra Skåne, avd 49, Helsingborg

IF Metall Östra Skåne, avd 47, Kristianstad

Kommunal avd Skåne län, Lund

LO-distriktet i Skåne

Pappers avd 21, Nymölla

Transport avd 12, Malmö

Transport avd 14, Helsingborg

Politiska organisationer

Burlövs Arbetarekommun

Landskrona Arbetarekommun

SAP i Skåne

Socialdemokratiska Kvinnodistriktet i Skåne

Vänsterpartiet i Skåne

Vänsterpartiet i Helsingborg

Vänsterpartiet i Landskrona

Ängelholms Arbetarekommun

Folkbildningsorganisationer

ABF

ABF Skåne

ABF Nordvästskåne

ABF Skåne Nordost, Hässleholm

ABF Malmö-Lomma
ABF Mittskåne, Lund
ABF Sydvästra Skåne
ABF Österlen
Albins Folkhögskola
Glokala Folkhögskolan, Folkbildningsföreningen
Kvarnby Folkhögskola
Malmö Folkhögskola

Övriga organisationer

AKS Arbetarnas Kulturhistoriska Sällskap
ARAB Arbetarrörelsens Arkiv och Bibliotek
Arbetarrörelsens Arkiv i Landskrona
Arbetarrörelsens Arkiv i Skåne
Folkets Hus i Landskrona
Folkets Hus i Staffanstorp
PRO-distriktet i Skåne
Skånes Arkivförbund
Statarmuseet i Skåne
Verdandi Landskrona
Verdandi Skåne

Därtill har föreningen ett antal stödmedlemmar. Genom stödmedlemskap ges enskilda en möjlighet att stödja föreningen.